Ἐπιμέλεια ΘΑΝΑΣΗ ΓΚΟΒΑ

ΑΧΑΪΚΑ καὶ ΔΜΔ

ΚΑΤΙ ΑΚΟΜΗ ΓΙΑ ΤΗ ΣΤΑΦΙΔΑ. — Τὸ θέμα τῆς ἐσωτερικῆς καταναλώσεως της θὰ πρέπει νὰ τύχη μεγαλυτέρας προσοχῆς τόσον ἀπὸ τοὺς ἁρμοδίους κρατικοὺς παράγοντας, ὅσον καὶ ἀπὸ τοὺς ἰδιωτικούς, ποὺ ἀσχολοῦνται μὲ τὴν παραγωγὴ καὶ τὴν ἐμπορία τοῦ πολυτίμου αὐτοῦ προϊόντος τῆς περιοχῆς μας. — Καὶ τοῦτο διότι ἡ προώθηση τῆς καταναλώσεως τῆς σταφίδας στὴν Ἑλληνικὴ ἀγορὰ ἐκτὸς τοῦ ὅτι θὰ περιορίση καὶ θὰ ἐξαφανίση τὸν κίνδυνο τῶν ἀδιαθέτων πλεονασμάτων, θὰ πλουτίση καὶ τὴν Ἑλληνικὴ κατανάλωση μὲ ἕνα τόσον εὔγευστο καὶ πλούσιο σὲ θρεπτικὲς οὐσίες Ἑλληνικὸ ἀγροτικὸ προϊόν. ✣ ΤΟ ΛΙΜΑΝΙ ΤΩΝ ΠΑΤΡΩΝ λόγω τῆς γεωγραφικῆς του θέσεως μπορεῖ νὰ θεωρηθῆ ἐκ τῶν καταλληλοτέρων τῆς Μεσογείου ὡς διαμετακομιστικὸν κέντρον ἀπ' τῆς Μέσης Ἀνατολῆς καὶ τῆς Ἀφρικῆς πρὸς τὴν Εὐρώπην καὶ ἀντιστρόφως. — Ἀρκεῖ νὰ τοῦ ἐξασφαλισθῆ τὸ ἀναγκαῖον νομικὸν πλαίσιον. — Καὶ φυσικὰ νὰ ἐξοπλισθῆ διὰ τῶν προσθετῶν τεχνικῶν καὶ μηχανικῶν μέσων εἰς τρόπον ὥστε νὰ δύναται νὰ προσελκύη τὸ διεθνὲς ἐνδιαφέρον διὰ διαμετακομιστικὰς μεταφοράς.

ΠΡΩΪΝΟ ΧΑΜΟΓΕΛΟ

«Μάθε γέρο γράμματα»

ΣΤΗ ΖΩΗ δὲν ἐπαληθεύουν μερικὲς φορὲς μονάχα τὰ ὄνειρα, ἀλλὰ καὶ τά... καλαμπούρια!

Δὲν ἦταν λοιπὸν πιρὰ ἕνα ἀστεῖο αὐτὸ ποὺ εἶπε κάποιος ἀπὸ τὴν παρέα ἐκφράζων ἀσφαλῶς καὶ τὶς διαθέσεις τῶν ὑπολοίπων ἔναντι τοῦ πλέον ἡλικιωμένου (γύρω στὰ 55) ποὺ κατέφθασε ἔχων ἀνὰ χεῖρας μίαν Ἰταλικὴν μέθοδον ἄνευ διδασκάλου, λεξικὸ καὶ τετράδιο.

—Τί βλέπω Νικολάκη!... ξαμύτησε ὁ πρώτος τῆς παρέας. Βιβλία καὶ τετράδια τοῦ ἐγγονοῦ. Βέβαια αὐτὸ εἶναι παρατηρημένο. «Τοῦ παιδιοῦ μου τὸ παιδί, δυὸ φορὲς παιδί μου» ποὺ λέει κι' ἡ παροιμία. Ἀλλὰ γιατὶ Ἰταλικα καημένε. Τὰ ἐγγλέζικα καὶ τὰ γαλλικὰ δὲν ἔπαψαν ποτὲ νὰ εἶναι ἐπικρατέστερα.

—Ναί, ἀλλὰ γιὰ νὰ εἶναι κανείς, ἐπόλυτα πεπεισμένος περὶ μιᾶς ἐπληκτικῆς σταδιοδρομίας τοῦ ἐγγονοῦ, πρέπει νὰ τοῦ δῶ μέθοδον τρόπο σπουδῆς τῆς γλώσσης τῆς... Ἀντίγκυα. Μόνο ποὺ τούτη ἡ Ἰταλικὴ φυλλάδα ποὺ βλέπετε, δὲν εἶναι γιὰ τὸν ἐγγονό μου, ἀλλὰ γιὰ μένα...

Τὸν κοπιάσαν ἀληθινὰ ἔκπληκτοι. Ὡστόσο ὁ καλαμπουρτζῆς τῆς παρέας ἦταν ἐκεῖνος ποὺ συνῆθε πιὸ γρήγορα.

—Καλὴ πρόοδο, λοιπόν, Νικολάκη. Ἦταν καιρὸς νὰ ἀπελειοποιήσης ὅσα Ἰταλικὰ ξεσκόλησες μὲ τὴν πεῖνα κατὰ τὴν Κατοχή.

—Τὸ ξέρω ὅτι μὲ δουλεύετε. Ἀλλὰ σᾶς πληροφορῶ ὅτι ἡ εὐχή σας γιὰ τὴν καλὴ μου πρόοδο, ἔστω καὶ ἂν τὸ καλαμπουρίζετε, θὰ πιάση τόπο ὁπωσδήποτε. Ναί, κύριοι.. Θὰ μάθω Ἰταλικά!

Πέρασε κάμποσο χρονικὸ διάστημα μὲ διερευνητικὲς ματιὲς καὶ ...πιπεράτες βολιδοσκοπήσεις μέχρις ὅτου ἡ παρέα πεισθῆ ὅτι ὁ Νικολάκης εἶχε ἀγοράσει τὰ βιβλία πρὸς ἰδίαν χρῆσιν.

—Ἡ ἀπόφασίς μου, κύριοι, καλύπτει τὴν ζωτικὴν ἀνάγκην τοῦ ἀνθρώπου νὰ ἐπιδῶκη μὲ κάθε τρόπο τὴν ἀναζωογόνησή του, εἶπε μὲ φιλοσοφικὸ στόμφο ὁ Νικολάκης. Σᾶς λέω, λοιπόν, εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ὅτι γιὰ μένα αὐτὴ ἡ προσπάθεια εἶναι ἕνα πραγματικὰ ἐλιξήριο νεότητος, τουλάχιστον τῆς ψυχῆς μου. Ξεφύλλιζα μιὰ μέρα τυχαῖα ἕνα ξένο περιοδικὸ καὶ μιὰ ἐνδιαφέρουσα φωτογραφία μὲ ἔκαμε νὰ ἐντρυφήσω σὲ κάποιο λεξικὸ γιὰ νὰ ἑρμηνεύσω μιὰ λέξιν. Ὑποχρεώθηκα νὰ ἀναζητήσω, νὰ σημειώσω καὶ νὰ μάθω καμμιὰ δεκαπενταριὰ λέξεις. Ἔ! λοιπὸν αὐτὴ ἡ ἀπασχόληση μὲ ξαναγύρισε πίσω στὰ γυμνασιακὰ θρανία ποὺ ξανάφερε ἔντονη τὴν αἴσθηση τῶν ἀνησυχιῶν καὶ τῶν ἐνδιαφερόντων τῆς ἀνεπανάληπτης ἐποχῆς τοῦ σπουδαστηρίου καὶ μοῦ ἔδωσε πάλι τὴ γεύση ἐκείνης τῆς ὁμορφης ζωῆς καὶ τῆς ψυχολογίας τοῦ νέου, ποὺ δὲν ἔχει μόνο τὰ καρδιάκια, ἀλλὰ καὶ τὶς ἐλπίδες... ἀφάγωτες. Ξαναδοκίμασα ἐπὶ δεκαήμερο περίπου. Καὶ ἀληθινὰ ξανανοιώνω, μαθαίνοντας τέντε—δέκα λεξεις ἡμερησίως. Δὲν νομίζω ὅτι εἶναι πολὺς ὁ κόπος γιὰ τόση εὐτυχία. Οὔτε κι' ἔμαθα ποτὲ κάτι μὲ τόσο ἄμεσο κέρδος σὰν αὐτό, ποὺ μοῦ δίνουν τὰ Ἰταλικά, πλησιάζοντας τὰ ἑξήντα...».

Καμμιὰ ἀμφιβολία δὲν ἔμενε πιὰ στὴν παρέα, ὄχι ἁπλῶς ὅτι ὁ Νικολάκης σοβαρολογοῦσε, ἀλλὰ καὶ ὅτι ἡ ἀποψή του εἶναι συζητήσιμη. Ποτὲ καλαμπούρι δὲν εἶχε περισσότερες φιλοσοφικὲς προεκτάσεις, ἀλλὰ καὶ συγκίνηση.

ΠΑΝ

Περιμένοντας ἕνα κλωνάρι μυγδαλιᾶς

ΟΣΟΙ συνηθίζουν περιπάτους στὰ πέριξ ἢ εἶναι ὑποχρεωμένοι ἀπὸ τὴ δουλειὰ τους νὰ κινοῦνται σὲ ἐξοχικοὺς χώρους, ψοχουλεύουν μὲ τὸ βλέμμα γιὰ τὴν ἀνακάλυψη τοῦ πρώτου ἀνθισμένου κλωναρίου μυγδαλιᾶς. Ψάχνουν γιὰ τὸ ἐλπιδοφόρο μήνυμα τῆς Ἀνοιξης μέσα στὴν καρδιὰ τοῦ χειμῶνα.

Ἐφέτος δὲ τοῦ ὁ Γενάρης συνεχίζει τὸ Δεκεμβριανὸ πρόγραμμά του κατὰ τρόπον ἀνένδοτον (ἀντὶ νὰ σπεύση πρὸς τὸν καλλίτερο ἑαυτό του, ἤτοι τὶς ἀλκυονίδες) ὑπάρχει, ἕνας λόγος πάρα πάνω νὰ ἀναζητεῖ κανεὶς τὸ ὕψιστο ἔαρινο σύμβολο. Τὸ ὁποῖο ἀνθίζει ἐν τοῖς αὐτῇ τὴν ἐποχὴ δικαιώνοντας τὸν λαϊκὸ στιχουργὸ.

Σήμερα ἢ αὔριο ἢ μετὰ ἀπὸ μιὰ ἑβδομάδα τὸ πολὺ τὰ πρῶτα ἄνθη τῆς μυγδαλιᾶς θὰ ἀνοίξουν κάτω ἀπ' τὰ γαλάζια χαμόγελα τῶν ἀλκυονίδων ἡμερῶν.

Αὐτὸ εἶναι βέβαιον ὅσο καὶ ἂν ὁ διπρόσωπος αὐτὸς μήνας (συμφωνα μὲ τὴν μυθικὴ ἑρμηνεία τῆς ἐτυμολογίας του) ἐπιμένει νὰ μᾶς δείχνει τὸ ἄσχημο ἀπ' τὰ δυό του πρόσωπα.

Κι' ὅταν ἀνθίσουν οἱ μυγδαλιές, ὅταν δηλαδὴ φθάσουν αἰσίως αἱ προφύλακες τῆς Ἀνοίξεως ἡ ἔλευση τοῦ ἀγῶνος εἶναι γνωστή.

Προσοχὴ πλημμέλημα

ΣΕ ΠΟΛΛΕΣ παραβάσεις ποὺ κάνουμε (σὰν ὁδηγοὶ) δὲν δίνουμε σημασία λέγοντας: «Δὲν βαρυέσα»!. Πταῖσμα εἶναι.

Ὑπάρχουν ὅμως μερικὲς παραβάσεις ποὺ ξεφεύγουν ἀπὸ τὸ πταῖσμα καὶ φθάνουν στὸ Πλημμέλημα. Τὶς ξέρετε; Ἰδοὺ μερικὲς:

—Μὴ παραχώρηση προτεραιότητος σὲ ὄχημα ποὺ ἔχει ἀνάγκη (ἄρθρον 103).

—Ἀτύχημα, ἐγκατάλειψη θύματος μὴ ἀγγελία (ἄρθρο 3).

—Ἐκπαιδευόμενος χωρὶς σημείωμα τοῦ ὑπουργείου (ἄρθρον 69).

—Ἐκπαιδευτὴς ποὺ δέχεται μαθητὲς χωρὶς σημείωμα.

—Ἐκτυφλωτικὰ φῶτα (ἄρθρον 85).

'Η ἀλλαγὴ φύλου

Η ΣΥΝΟΔΙΚΗ ἐπιτροπὴ ἐπὶ τῶν νομοκανονικῶν θεμάτων συνεδρίασε ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ μητροπολίτου Φλωρίνης κ. Αὐγουστίνου εἰς δύο συνεχεῖς ἡμέρας.

Μεταξὺ ἄλλων συνεζήτησε καὶ τὸ θέμα ἐὰν δύναται νὰ λάβη ἄδειαν γάμου ἄτομον τὸ ὁποῖον διὰ χειρουργικῆς ἐπεμβάσεως ἤλλαξε φύλον καὶ ἔγινε γυναίκα.

Ἡ ἐπιτροπὴ ἐδέχθη τὴν ἄποψιν ὅτι πρὸ πάσης ἄλλης ἐνεργείας εἶναι ἀνάγκη νὰ ὑπάρχει ἰατρικὴ γνωμάτευση ἐπὶ τῆς ἀλλαγῆς φύλου.

Μία παγκόσμιος ἐπειτηρίς τῆς Ναυτιλίας

ΛΟΝΔΙΝΟΝ. Στὴν Βρεταννία ἐξεδόθη προσφάτως ἡ Παγκόσμιος Ἐπετηρὶς Ναυτιλίας γιὰ τὸ 1977, ἀπὸ τὴν ἐφημερίδα Φαϊνάνσιαλ Τάϊμς, σὲ συνεργασία μὲ τὸ Φαίρπλαον Ἰντερνάσιοναλ Σίππινγκ Γουήκλυ. Εἶναι ἡ δεύτερη ἔκδοση τῆς ἐπετηρίδος καὶ περιλαμβάνει πλέον τῶν 1000 τίτλων. Ἔχει ἀκόμη ἕνα λεπτομερῆ ἐνημερωτικὸ κατάλογο μὲ διασταυρωμένα στοιχεῖα περίπου 4.000 ἑταιρειῶν, ὀργανισμῶν καὶ ἄλλων σωμάτων. Ἡ Ἐπετηρὶς προορίζεται γιὰ ναυτιλιακὰ στελέχη σ' ὅλο τὸν κόσμο καὶ περιέχει τμήματα μὲ ἀλφαβητικὴ κατανομὴ τῶν πλοιοκτητῶν, ναυπηγῶν, ἐπισκευαστῶν πλοίων καὶ κατασκευαστῶν ναυτικῶν μηχανῶν. Ἐπίσης εἶναι καταχωρημενες ἑταιρεῖες ποὺ ἀναλαμβάνουν ἐργασίες ρυμουλκήσεως καὶ διασώσεως, ἑταιρειες ναυτικῆς ἀσφαλίσεως καθὼς καὶ ἑταιρεῖες προστασίας καὶ καταβολῆς ἀποζημιώσεων. Σὲ ἄλλο τμῆμα εἶναι καταχωρημένες 60 ναυτικὲς χῶρες μὲ στοιχεῖα γιὰ τὸ ἐμπόριο καὶ τὴν ναυτιλία τῆς καθεμιᾶς. Ἡ Ἐπετηρὶς Παγκοσμίου Ναυτιλίας 1977 τῶν Φαϊνάνσιαλ Τάϊμς περιλαμβάνει ὀνόματα καὶ διευθύνσεις ἑταιρειῶν ταξινομήσεως, διεθνῶν καὶ Ἐθνικῶν Ὀργανισμῶν, ἔχει στατιστικὸ τμῆμα ποὺ δίνει μία εἰκόνα σὲ ἀριθμοὺς τῆς παγκοσμίου ναυτιλιακῆς σκηνῆς καὶ ἕνα νέο τμῆμα ἀφιερωμένο στοὺς προμηθευτὰς ναυτικῶν ἐφοδίων. Μαζὶ μὲ κάθε ὄνομα ἢ τίτλο ἑταιρείας ἀναφέρονται ἡ διεύθυνση, οἱ ἀριθμοὶ τηλεφώνου καὶ τέλεξ, ἡ τηλεγραφικὴ διεύθυνση, τὰ ὀνόματα διευθυντῶν καὶ ἀνωτέρων στελεχῶν, τὸ εἶδος ἔργασιῶν ποὺ ἐπιτελεῖ, τὸ μέγεθος τοῦ στόλου ἢ τῶν διαθεσίμων διευκολύνσεων καὶ ἡ περιοχὴ λειτουργίας. Στὴν Ἐπετηρίδα τῶν «Φαϊνάνσιαλ Τάϊμς» ποὺ στοιχίζει 14 λίρες καὶ 19 λιρ. γιὰ ἀεροπορικὴ ἀποστολή, περιλαμβάνονται ἀκόμα, ἐφ' ὅσον ὑπάρχουν διαθέσιμα, οἰκονομικὰ στοιχεῖα γιὰ τὴν διάρθρωση κεφαλαίων, τὸ ἐνεργητικὸ καὶ τὰ ἀποτελέσματα κινήσεως.

ΠΟΙΟΤΗΤΑ καὶ ΚΑΛΕΣ ΤΙΜΕΣ θὰ εὕρετε δι' ὅλα τὰ ΣΧΟΛΙΚΑ ΣΑΣ ΕΙΔΗ ΜΟΝΟΝ στὰ ΜΕΓΑΛΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ
ΧΑΡ. & Ι. ΚΑΓΙΑΦΑΣ
Ἑρμοῦ 14—Αἰόλου 68
ΠΑΤΡΑΙ — ΑΘΗΝΑΙ

«Η ΗΜΕΡΑ»

ΠΡΟ 30 ΕΤΩΝ

Ὁ Τσαλδάρης ἐνημέρωσε τὸ ὑπουργικὸ συμβούλιο

ΑΘΗΝΑΙ. Κατὰ τὸ σημερινὸν ὑπουργικὸν συμβούλιον ὁ πρωθυπουργὸς ἐνημέρωσε τοὺς ὑπουργοὺς ἐπὶ τῶν συζητήσεων τὰς ὁποίας διεξήγαγε μετὰ τῶν πολιτικῶν ἀρχηγῶν. Ἀνέφερεν ὅτι εἰς τὰς ἐνεργείας αὐτὰς προέβη καὶ πάλιν ἐπιθυμῶν ὅπως παράσχη εἰς ὅσον τὸ δυνατὸν μεγαλύτερον μέρος τοῦ πολιτικοῦ κόσμου τὴν εὐκαιρίαν παροχῆς ὑπηρεσιῶν εἰς τὸν τόπον κατὰ τὴν δυσχερεστάτην ταύτην διὰ τὸ ἔθνος στιγμὴν τῆς ἐντάσεως τοῦ Συμμοριτισμοῦ.

Αἱ γαλλικαὶ ἐφημερίδες

ΠΑΡΙΣΙΟΙ. Συνεχίζονται αἱ μεταξὺ τῶν διαφόρων ὀργανώσεων συνεννοήσεις διὰ τὴν λῆξιν τῆς ἀπεργίας συνεπείᾳ τῆς ὁποίας ἀπὸ τριημέρου δὲν ἐκδίδονται αἱ ἐθνικαὶ ἐφημερίδες τῆς Γαλλίας.

Μικραὶ ἀγγελίαι

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ χονδρικῶς δοχεῖα ἐλαίου καὶ καραμελλῶν εἰς διάφορα μεγέθη, ὡς καὶ δοχεῖα μεταφορᾶς γαλακτος. Πληροφορίαι Λεωνίδαν Μαρκόπουλον, Παντανάσσης καὶ Ρήγα Φερραίου.

Ὁ Ἰσθμός

ΚΟΡΙΝΘΟΣ. Ἤρχισαν αἱ ἐργασίαι διὰ τὴν ἔκφραξιν τοῦ Ἰσθμοῦ τῆς Κορίνθου. Ἐκ παραλλήλου ἤρχισαν αἱ ἐργασιαι διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν θάθρων ἐπὶ τῶν ὁποίων θὰ στηριχθῆ ἡ νεα γέφυρα μήκους 60 περίπου μέτρων.

Ὁ Ὠριόλ

ΠΑΡΙΣΙΟΙ. Πρόεδρος τῆς γαλλικῆς ἐθνοσυνελεύσεως ἐπανεξελέγη ὁ σοσιαλιστὴς Βενσὰν Ὠριόλ, λαβὼν 294 ψήφους ἐπὶ συνόλου 572. Διὰ τὴν ἐκλογὴν προέδρου τῆς Δημοκρατίας δὲν ἐπετεύχθη ἀπόλυτος πλειοψηφία

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ
ΑΝΔΡΙΚΑ
Κοστούμια
Μοντιμόμερυ
Τζάμπετ
Πλεκτά
Ὑπουάμισα
Καὶ ὅ,τι θελήση ὁ ἄνδρας
Σὲ τιμὲς καταπληκτικὲς ἀπὸ σήμερα μέχρι τέλους Ἰανουαρίου
Ἐπισκεφθῆτε μας
ΚΟΡΙΝΘΟΥ 251
γιὰ νὰ πεισθῆτε

ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΨΥΧΟΛΟΓΟΥ

Λέτε παραμύθια στὰ μικρὰ παιδιὰ

ΜΗ ΔΙΣΤΑΖΕΤΕ-ΕΙΝΑΙ ΛΥΤΡΩΤΙΚΑ

Η ΕΠΟΧΗ μας βρίσκεται, ὁπωσδήποτε, στὸν ἀστερισμὸ τῆς «Ἀμφισβήτησης». Ἡ Ἀμφισβήτηση, μὲ κεφαλαῖο Α, κυριαρχεῖ σὲ ὅλες τὶς ἐκδηλώσεις τῆς ζωῆς. Τίποτα δὲν ξεφεύγει ἀπὸ τὴν παντοδυναμία μὲ τὴν ὁποία ἐπιβάλλεται στὴ σκέψη τῶν καιρῶν μας. Ἀπόδειξη: Δὲν τῆς ξέφυγαν οὔτε τὰ παραμύθια. Τὰ ἁπλὰ καὶ «αὐτονόητα» ὡς τώρα παραμύθια, μὲ τὰ ὁποῖα νανουρίστηκαν γενεὲς γενεῶν. Ποὺ ξεφύτρωσαν, κανεὶς δὲν ξέρει πῶς.

Ποὺ πέρασαν ἀπὸ γιαγιὰ σὲ γιαγιά, κι' ἔφτασαν νὰ καταγραφοῦν ἀπὸ μεγάλους «παραμυθάδες» — εἶδος Ὁμήρων τοῦ παιδόκοσμου — καὶ νὰ ἀποτελοῦν τὰ πρῶτα καὶ ἀπαραίτητα στοιχεῖα κάθε βιβλιοθήκης τοῦ παιδιοῦ: Ἡ Σταχτοπούτα, ἡ Κοκκινοσκουφίτσα, ὁ Κοντορεβυθούλης, ἡ Χιονάτη....

Τ' ἀκούσαμε καὶ τὰ διαβάσαμε ὅλοι αὐτὰ τὰ παραμύθια, καὶ κανεὶς δὲ σκέφτηκε ποτὲ νὰ τὰ «ἀμφισβητήση». Κανείς, πρὶν τὴν τωρινὴ ἐποχή. Τὰ τελευταῖα χρόνια μιὰ αἰφνιδιαστικὴ ἐπίθεση δέχτηκαν τὰ παραμύθια τῶν παιδικῶν μας χρόνων ἀπὸ εἰδικοὺς - παιδαγωγούς, συγγραφεῖς παιδικῶν βιβλίων, ψυχολόγους καὶ παιδοψυχολόγους: Τὰ παραμύθια αὐτὰ – εἶπε ἡ Ἀμφισβήτηση — εἶναι παιδαγωγικὰ. Δημιουργοῦν τραύματα στὶς παιδικὲς ψυχὲς μὲ τὴν ἀσύστολη ἀγριότητά τους. Τοὺς παρουσιάζουν τὸν κόσμο ἄγριο καὶ δίαιο ὅσο δὲν τόλμησε κανένας συγγραφέας νὰ τὸν παρουσιάση. Ποῦ ἀκούστηκε, γονεῖς νὰ ἀφήνουν τὰ παιδιά τους στὸ δάσος, λύκοι νὰ παίρνουν τὴ θέση τῆς καλῆς γιαγιᾶς — ἂς ἀφήσουμε πιὰ τὶς τρελλὲς μανάδες ποὺ στέλνουν τὰ κορίτσιο τους νὰ διασχίζουνε δάση γιὰ νὰ πάνε φαΐ στὴ γιαγιά, κι' ἔτσι νὰ ἐκτίθενται ἀπροστάτευτα στὴν ἁρπακτικότητα τοῦ κάθε λύκου ποὺ θὰ βρεθῆ στὸ δρόμο τους.

Κι' ἔτσι πολλοὶ σύγχρονοί μας ψυχολόγοι καὶ συγγραφεῖς ἀπεφάσισαν νὰ ἀπαλλάξουν τὴν παιδικὴ ἡλικία ἀπὸ τὰ «τραύματα» ποὺ μποροῦν νὰ τῆς προκαλέσουν τὰ ἀντιπαιδαγωγικὰ παραμύθια καὶ νὰ τὰ ἀντικαταστήσουν μὲ ἄλλα. Μὲ παραμύθια ἀπὸ ὅπου λείπει ἡ ἀγριότητα, ἢ κι' ἂν ὑπάρχη ἔχει τὰ χρώματα τοῦ κακοῦ ἐναντίον τοῦ ὁποίου παλεύουν οἱ δυνάμεις τοῦ καλοῦ, Καὶ οἱ δυνάμεις τοῦ καλοῦ νικοῦν, ὅπως πάντα: Ὅπως στὰ γουέστερν τῆς Ἀμερικῆς, ἢ ὅπως στὶς καλύτερες μανχαϊκὲς παραδόσεις. Ὁ κακὸς λύκος τῆς Κοκκινοσκουφίτσας ἡ κακὸς πατέρας καὶ ὁ κακὸς δράκος τοῦ Κοντορεβυθούλη, οἱ κακιὲς ἀδελφὲς τῆς Σταχτοπούτας, ἡ κακιὰ μητριὰ τῆς Χιονάτης, ἐξαφανίζονται ἀπὸ τὶς σύγχρονες παιδικὲς βιβλιοθῆκες, γιὰ νὰ μὴν «τραυματίσουν» τὶς παιδικὲς ψυχές.

Ξαφνικά, κάποιος ἀποφάσισε νὰ ἀμφισβητήση..... τὴν ἀμφισβήτηση. Ὁ Μπροῦνο Μπετελέμ, καθηγητὴς τῆς ψυχολογίας καὶ τῆς ψυχιατρικῆς στὸ πανεπιστήμιο τοῦ Σικάγου, ἐξέδωκε ἕνα καινούργιο του βιβλίο, ὅπου ἐπιχειρεῖ νά.... ψυχαναλύση τοὺς ἥρωες τῶν παλιῶν παραμυθιῶν. «Ψυχανάλυση τῶν παραμυθιῶν», εἶναι ἄλλωστε καὶ ὁ τίτλος τοῦ βιβλίου, ποὺ ἀποκαθιστᾶ τὴν ὑπόληψη αὐτῆς τῆς τόσο ἀμφισβητημένης ἀπὸ τὴν ἐποχή μας λαϊκῆς δημιουργίας.

«ΑΔΕΡΦΙΑ ΤΗΣ ΣΤΑΧΤΗΣ» ΚΑΙ ΣΤΑΧΤΟΠΟΥΤΑ

ΑΣΦΑΛΩΣ τὸ βιβλίο τοῦ Μπροῦνο Μπετελὲμ θὰ ξεσηκώση σάλο, κι' ὁπωσδήποτε οἱ συζητήσεις ποὺ θὰ προκάλεση θὰ εἶναι ἐνδιαφέρουσες. Γιὰ ἕναν ἀπλούστατο λόγο: Ὅτι θὰ κληθοῦν οἱ ἀμφισβητοῦντες τὴν ἀξία τῶν παλιῶν παραμυθιῶν, νὰ ἀπαντήσουν στὸ ἐρώτημα «ποιὰ τραύματα ἄφησαν αὐτὰ τὰ παραμύθια στὶς γενεὲς ποὺ τὰ γνώρισαν, ποὺ τὰ ἄκουσαν ἀπ' τὸ στόμα τῆς γιαγιᾶς, ποὺ τὰ διάβασαν σὲ ὡραῖες εἰκονογραφημένες ἐκδόσεις».

Σὲ μιὰ πρώτη παρουσίαση τῆς γαλλικῆς ἐκδόσεως τοῦ βιβλίου του ἀπὸ τὶς στῆλες τοῦ «Νουβὲλ Ὀμπσερβατὲρ», ὁ Μπετελὲμ δίνει ἐξαιρετικὰ ἐνδιαφέρουσες πληροφορίες γιὰ τὶς πηγὲς ἀπὸ τὶς ὁποῖες ἀναβρύσσνε τὰ «σκληρὰ» παραμύθια τῆς παιδικῆς μας ἡλικίας. Ἀρχίζοντας ἀπὸ τὴ «Σταχτοπούτα» ὁ Μπροῦνο Μπετελὲμ ἀποκαλύπτει τὶς... ρεαλιστικὲς τῆς ρίζες. Ποιὸ ὁ Περοὼ καταγράφει τὴ «Σταχτοπούτα» στὴ μορφὴ μὲ τὴν ὁποία ὅλοι τὴν ξέρουμε, ἡ γερμανικὴ μυθοποιία ἦταν γεμάτη ἀπὸ τὰ «ἀδέρφια τῆς στάχτης», τοὺς ἀπορριγμένους ἀδελφούς, ποὺ, θύματα κάποιων σκληρῶν πρωτότοκων, ἀγωνίζονταν νὰ ξεφύγουν ἀπὸ τὴ μοῖρα τους καί, τελικά, γίνοντν βασιλιάδες ἢ κάτι ἄλλο ἐξ ἴσου θριαμβευτικό.

Ἀλλὰ ἡ ἀνταγωνιστικὴ σχέση τῶν ἀδελφῶν δὲ γεννήθηκε στὴ Γερμανία. Βρίσκεται στὴ Βίβλο, σὲ διάφορες ἐκδηλώσεις της. Πρώτη στὴ σειρὰ ἡ ἀνταγωνιστικὴ σχέση τοῦ Κάϊν καὶ τοῦ Ἄβελ, μὲ τὴν τραγικὴ της κατάληξη. Ὁ καλὸς δὲ θριαμβεύει, παρὰ μόνο μὲ τὸ θάνατό του. Καὶ ὁ κακὸς δὲν κερδίζει παρὰ τὴ θεϊκὴ ὀργή καί, κατὰ ἕνα τρόπο ἐπεκτείνει τὸ προπατορικὸ ἁμάρτημα. Μὲ τὸν Ἠσαῦ καὶ τὸν Ἰακὼβ ἔχουμε μιὰ ἄλλη ἐκδήλωση τοῦ ἀδελφικοῦ ἀνταγωνισμοῦ. Σ' αὐτόν, κατὰ τρόπο περίεργο, βρίσκουμε μιὰ κατάληξη ποὺ θυμίζει νοοτροπία Ὀδυσσέα: ὁ πιὸ πολυμήχανος κερδίζει τὸ παιχνίδι, παίρνοντας τὰ πρωτοτόκια ἀπὸ τὸν ἁπλοϊκό. Τρίτη ἔκφρασή του, τὸ μῖσος ποὺ τρέφουν γιὰ τὸν Ἰωσὴφ οἱ ἀδελφοί του. Ὁ Λούθηρος, ἀκριβῶς ἐπειδὴ εἶχε ζήσει μὲ τὶς γερμανικὲς παραδόσεις γιὰ τοὺς «ἀδελφοὺς τῆς στάχτης», χρησιμοποιεῖ στὶς ὁμιλίες του τὰ παραδείγματα αὐτὰ ἀπὸ τὴν Ἁγία Γραφή.

Σ' αὐτὲς τὶς λαϊκὲς ἀφηγήσεις γιὰ τοὺς ἀδελφούς τῆς στάχτης» ἔχει προφανῶς τὶς ρίζες του τὸ παραμύθι τῆς «Σταχτοπούτας». Ἐκφραση τοῦ ἀδελφικοῦ ἀνταγωνισμοῦ σὲ μιὰ ἀπὸ τὶς χαρακτηριστικότερες μορφὲς τοῦ, τὸ παραμύθι τῆς «Σταχτοπούτας» δὲν ἀπαλύνεται παρὰ πολὺ ἐλαφρὰ ἀπὸ τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ ἡρωΐδα δὲν ἔχει μητέρα. ἀλλὰ μητρυιὰ καὶ ἑτεροθαλεῖς ἐναι οἱ ἀδελφὲς ποὺ τὴ βασανίζουν.

Τὶ προσφέρει τὸ παραμύθι τῆς «Σταχτοπούτας» στὰ παιδιά: Κάτι ποὺ θυμίζει τὴν τραγικὴ «κάθαρση». "Ολα τὰ παιδιά, λίγο — πολύ, ζοῦν μὲ τὸ φόβο ὅτι ἕνα ἄλλο παιδὶ μπορεῖ νὰ ἔρθη καὶ νὰ πάρη τὸ μεγαλύτερο μερίδιο ἀπὸ τὴν ἀγάπη τῶν γονιῶν, ὅλα τὰ παιδιὰ γνώρισαν κάποια, μεγαλύτερη ἢ μικρότερη ζήλεια, γιὰ τὰ ἀδέλφιά τους τὰ πιὸ μικρὰ ἢ τὰ πιὸ ἄξια στὸ σχολεῖο ἢ στὴ δουλειά. Ὁ ἀδελφικὸς ἀνταγωνισμὸς δὲν ἔλειψε ποτέ, ὅπως ποτὲ δὲν ἔλειψε, ἀκόμη κι' πὸ τὰ μονοχοπαίδια, ὁ φόβος πὸς μπορεῖ γιὰ κάποιο λόγο νὰ χάσουν τὴν ἀνάπη τῶν γονιῶν τους. Ἡ «Σταχτοπούτα» τοὺς μιλάει γιὰ παθήματα χειρότερα ἀπὸ τὰ δικά τους καί, μὲ τὸν τελικὸ θρίαμβο τῆς ἀδικημένης, προσφέρει μιὰ, ἁπλοϊκή, κάθαρση. Μιὰ παροίηση, ἢ ἔστω μία ἐλπίδα, πὼς στὸ τέλος ὁ ἀδικημένος δικαιώνεται.

ΤΟ ΑΙΣΘΗΜΑ ΕΝΟΧΗΣ ΣΤΗΝ ΠΑΙΔΙΚΗ ΨΥΧΗ

ΚΑΙ μιὰ ἀκόμη σημαντικὴ πλευρὰ τῆς παιδικῆς ψυχῆς βρίσκει τὴν κάθαρση στὸ παραμύθι τῆς Σταχτοπούτας. Ὅπως σημειώνει ὁ Μπετελέμ, τὸ παιδὶ αἰσθάνεται συχνὰ ὅτι δὲν εἶναι τὸ καλό, ἀθῶο πλάσμα ποὺ θὰ περίμεναν οἱ μεγάλοι. Κάνει κακὲς σκέψεις γιὰ τὰ ἀδέλφια του, ζηλεύει, δημιουργεῖ διάφορες ἐνοχές, καθὼς δὲν ὑπακούει πάντα στὶς ἀπαιτήσεις τῶν μεγάλων.

Ἔτσι, μέσα του, μπορεῖ νὰ πείθεται πὼς τοῦ ἀξίζει ἡ μοῖρα τῆς Σταχτοπούτας. Ἴσως ἂν οἱ μεγάλοι ἀνακαλύψουν πόσο κακὸ παιδὶ εἶναι, σίγουρα θὰ τὸ καταδικάσουν στὴ μοῖρα τῆς Σταχτοπούτας. Ἐκεῖνοι, ὅμως, ποὺ περιφρονοῦν τὴ Σταχτοπούτα ποὺ τὴ βασανίζουν, εἶναι χειρότεροι. Ὅ,τι κι' ἂν κάνη ἡ Σταχτοπούτα, ποτὲ δὲν μπορεῖ νὰ συγκριθῆ μὲ τὴ μητρυιὰ ἢ τὶς κακὲς της ἀδελφές. Συνεπῶς, αὐτὲς πρέπει νὰ τιμωρηθοῦν στὸ τέλος, γιατὶ ἡ Σταχτοπούτα, παρὰ τὶς κακὲς σκέψεις ποὺ μπορεῖ νὰ κάνη, δὲ φτάνει ποτὲ στὸ βαθμὸ τῆς δικῆς τους κακίας. Ἔτσι, κι' ἀπὸ τὴν πλευρὰ αὐτὴ ἕνα παιδὶ ποὺ κατέχετσι ἀπὸ συναισθήματα κάποιας ἐνοχῆς, βρίσκει ἔξοδο.

Θυμίζει ἀκόμη ὁ Μπετελὲμ πὼς ἡ Σταχτοπούτα «βοηθάει» τὰ παιδιὰ νὰ συνειδητοποιήσουν καταστάσεις πού, διαφορετικά, ποτὲ δὲν θὰ τὸ μποροῦσαν. Ὅπως εἶναι οἱ καταστάσεις ποὺ δημιουργοῦνται στὸ παιδὶ ὅταν τελειώνη τὸ στάδιο τῆς πλήρους ἁρμονίας του μὲ τὸ περιβάλλον του, ὅταν κανεὶς δὲν ἔχει ἀπαιτήσεις ἀπὸ τὸ παιδὶ καὶ ἀοχί